
A KUTATÁSALAPÚ TANÁRKÉPZÉS ÉS TANÁRTOVÁBBKÉPZÉS MAGYARORSZÁGI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

Elnök: Csapó Benő
Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Tanszék

Opponens: Kertesi Gábor
MTA Közgazdaságtudományi Intézet

ELŐADÁSOK:

A kutatásalapú tanártovábbképzés elemei az SZTE pedagógiai értékelési szakértő szakos képzésében (esettanulmány)

Csapó Benő
Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Tanszék

A kutatói készségek szerepe az oktató-nevelő munka fejlesztésében

Vári Lászlóné
Eötvös József Általános Iskola, Békés

A kutatásalapú tanártovábbképzés hatása a gyakorló tanár munkájára

Balogh Terézia
Kosztai József Általános Iskola, Szentes

A kutatásalapú tanártovábbképzés alkalmazása a projekt módszer továbbfejlesztésében

Hamarné Helmeczi Katalin
II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Hajdúsámson

SZIMPÓZIUMI ÖSSZEFOGLALÓ

Az oktatás fejlesztésének egyik legígéretesebb, és ma még sok szempontból kihasználatlan lehetősége a tanárképzés. A világ legsikeresebb oktatási rendszereinek háttérben kiemelkedő színvonalú tanárképzés áll, ezek közül is az egyik leginkább figyelemre méltó a finn kutatásalapú tanárképzés. Ez a modell számos olyan elemet egyesít magában, amely a progresszív tanárképzés más törekvéseit is jellemzi. A tanárjelöltek a képzés során elsajátítják a neveléstudományi kutatás fontosabb módszereit, többek között a szakirodalom tanulmányozását, pedagógiai mérőeszközök készítését, kísérletek szervezését, kísérleti adatok elemzését és interpretálását, valamint a vizsgálatok eredményeinek szakszerű közlését.

A magyarországi tanárképzés reformja elindult, az új jogszabályok kijelölik azokat a kereteket, amelyek között a tartalmi fejlesztés megvalósulhat. A kutatás-alapú képzés elhelyezhető ezek között a keretek között, azonban a gyakorlati megvalósítás érdekében még meg kell teremteni a hagyományos magyar tanárképzés és az új szemléletű modellek közötti átmenetet. Ennek érdekében érdemes tanulmányozni azokat a korábbi képzési, továbbképzési formákat, amelyek a tanárok neveléstudományi felkészítésével, kutatási képességeinek fejlesztésével foglalkoznak, és így a finn modell egyes elemeit is megvalósítják.

A szimpózium egy ilyen képzési modellt, az SZTE-n 1991-ben elindított pedagógiai értékelési szakértő szak programját és eddigi eredményeit teszi az elemzés tárgyává. A szimpózium négy egymással szorosan összefüggő esettanulmányt foglal keretbe. Az első előadás az értékelési szakértők képzését, magát mint a kutatásalapú tanárképzés számos elemét megvalósító tanártovábbképzési programot mutatja be. Az ezt követő három előadás egységes szerkezetben egy-egy gyakorló-kutató tanár munkája alapján elemzi a tanári és a kutatói tevékenység kapcsolatát. Az előadók nem a vizsgálatok eredményeit értékelik, hanem a tanárok által végezhető kutatómunka lehetőségeit és hatását elemzik saját tapasztalataik tükrében. Esettanulmányaikban a következő kérdésekre válaszolnak: Korábbi tanári munkájuk során milyen problémákat érzékeltek? Az észlelt problémákra milyen megoldást nyújtottak a megtanult kutatási módszerek? Milyen vizsgálatokat végeztek évfolyamdolgozataikhoz, szakdolgozatukhoz, cikkekhez? Milyen új tudásra tettek szert a saját vizsgálatok során? Hogyan alkalmazzák ezt az új tudást saját tanári munkájukban? Át tudják-e adni az így megszerzett tudást a környezetüknek? Milyen következtetéseket vonnak le tapasztalataikból? Hogyan látják, mit kellene tenni ahhoz, hogy a kutatásalapú képzési modell Magyarországon elterjedhessen? Az egyik előadás a matematikatanítás egy sajátos helyzetben elindított megújításával kapcsolatos tevékenységen, a másik kettő a kémia tantárgy élményszerű tanításával-tanulásával kapcsolatos kísérleteken keresztül szemlélteti a kutatási módszerek elsajátítása és a tanári munka eredményesebbé tétele közötti kapcsolatot.